

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 30.11.2006
COM(2006)746 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ
(PHARE – ISPA – SAPARD)
ΤΟ 2005**

{SEC(2006)1546}

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί την έκτη έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η οποία καλύπτει τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από τα τρία προενταξιακά μέσα, το Phare, το ISPA και το SAPARD, το 2005. Η έκθεση επικεντρώνεται στο συντονισμό μεταξύ των τριών αυτών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1266/99¹ του Συμβουλίου σχετικά με το συντονισμό της προενταξιακής βοήθειας (στο εξής «κανονισμός συντονισμού»). Σύμφωνα με τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης που ολοκληρώθηκαν με θετικό αποτέλεσμα στην Κοπεγχάγη του 2002, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία της διοικητικής ικανότητας που απαιτείται για την επιτυχή εφαρμογή του κεκτημένου και για τη συμμετοχή των υποψήφιων χωρών σε τρέχοντα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και σε αυτά που θα προκύψουν στο μέλλον μετά την προσχώρησή τους.

Το **Phare** ασχολείται με μέτρα προτεραιότητας που αφορούν την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου, είτε μέσω της βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας, είτε με τη στήριξη των σχετικών επενδύσεων. Το μέτρο αυτό διαθέτει, επίσης, ένα στοιχείο για την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Το **ISPA** (Μέσο προενταξιακών διαρθρωτικών πολιτικών) χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών.

Το **SAPARD** (Ειδικό ενταξιακό πρόγραμμα για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη) χρηματοδοτεί μέτρα γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σχετικά με τα προενταξιακά μέσα περιλαμβάνονται στο τμήμα 5 «Πίνακας Χρηματοδότησης».

Ο **συντονισμός των τριών μέσων** διασφαλίζεται με το διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των μέσων. Ο συντονισμός μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών της Επιτροπής διασφαλίζεται από μια επιτροπή σε επίπεδο διεύθυνσης. Ένα «Γενικό Έγγραφο για την Παροχή Βοήθειας» που καλύπτει όλα τα μέσα υποβλήθηκε το Μάιο του 2006 στην επιτροπή διαχείρισης του Phare, το φορέα που βοηθά την Επιτροπή στο συντονισμό των προενταξιακών μέσων. Σε επίπεδο χώρας, η Επιτροπή ενθάρρυνε τις υποψήφιες χώρες να ενισχύσουν τον διϋπουργικό συντονισμό, που θεωρείται ότι αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχή μελλοντική διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

2.1. Αναλήψεις υποχρεώσεων και μεταφορά κονδυλίων

Για να είναι δυνατή η μεταφορά κονδυλίων της ΕΕ, απαιτείται: (1) συμφωνία- πλαίσιο, (2) απόφαση της Επιτροπής, προκειμένου οι αναλήψεις υποχρεώσεων να εγγραφούν στον προϋπολογισμό και (3) ετήσια διμερής συμφωνία χρηματοδότησης ή μνημόνιο που καθορίζει την ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους της Κοινότητας για χρηματοδότηση του συγκεκριμένου μέτρου στη δικαιούχο χώρα, ήτοι καθορισμός δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για αμφότερα

---

¹ Δημοσιεύτηκε στην ΕΕ L 161, 21.06.1999, σ.68

τα μέρη. Ωστόσο, οι διαδικασίες που οδηγούν στη λήψη αποφάσεων και στη δέσμευση των κονδυλίων είναι διαφορετικές για κάθε μέσο. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που οδηγούν στη χρηματοδότηση στο πλαίσιο κάθε μέσου περιέχονται στο παράρτημα 1.1.

2.2. Δομές εφαρμογής στις υποψήφιες χώρες

Τα κονδύλια των προενταξιακών μέσων διοχετεύονται μέσω του Εθνικού Ταμείου, που έχει συσταθεί στο υπουργείο οικονομικών κάθε χώρας, υπό την ευθύνη του Εθνικού Διατάκτη. Η συγκεκριμένη εφαρμογή του Phare και του ISPA πραγματοποιείται από τους οργανισμούς εφαρμογής (όπως η Κεντρική Μονάδα Χρηματοδότησης και Ανάθεσης Συμβάσεων, CFCU) που εισπράττουν τα κονδύλια από το Εθνικό Ταμείο². Για το SAPARD, η εφαρμογή πραγματοποιείται από τον ειδικό οργανισμό SAPARD που εισπράττει τα κονδύλια από το Εθνικό Ταμείο.

2.3. Αποκέντρωση της εφαρμογής βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού συντονισμού³

Η αποκέντρωση είναι η διαδικασία μέσω της οποίας η διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ ανατίθεται στις διοικήσεις της υποψήφιας χώρας.

Όσον αφορά το Phare και το ISPA, η διαδικασία αυτή διεξήχθη το 2005, σύμφωνα με το σύστημα αποκεντρωμένης εφαρμογής (DIS), εκτός από τη Κροατία. Το εν λόγω σύστημα προβλέπει ότι οι διαδικασίες για τη διαχείριση μέτρων ή σχεδίων χρηματοδοτούμενων από το ISPA και το Phare απαιτούν εκ των προτέρων έλεγχο, πράγμα που σημαίνει ότι οι αποφάσεις σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την ανάθεση τους λαμβάνονται από την αναθέτουσα αρχή και παραπέμπονται για τελική έγκριση στην αντιπροσωπεία της Επιτροπής στη δικαιούχο χώρα. Επομένως, οι αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι αρμόδιες για την έγκριση των εγγράφων των διαγωνισμών πριν από την προκήρυξή τους ή την υπογραφή των συμβάσεων.

Η Κροατία υπέβαλε αίτηση στην Επιτροπή, στο δεύτερο τρίμηνο του 2005, για διαπίστευση του συστήματος DIS για το Phare και το ISPA. Εν συνεχεία, οι υπηρεσίες ελέγχου της Επιτροπής (της ΓΔ Διεύρυνσης και REGIO) αξιολόγησαν την ικανότητα διαχείρισης των εθνικών και τομεακών προγραμμάτων/σχεδίων, τις διαδικασίες δημοσιονομικού ελέγχου και τις δομές όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά στην Κροατία. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στην αξιολόγηση αυτή, αποφάσισε τον Οκτώβριο του 2006 να αναθέσει τη διαχείριση του Phare⁴ και του ISPA, σε μερικώς αποκεντρωμένη βάση, στον κροατικό φορέα που έχει οριστεί στο υπουργείο Οικονομικών.

Από την άλλη πλευρά, το SAPARD εφαρμόζεται σε πλήρως αποκεντρωμένη βάση (EDIS = Σύστημα Εκτεταμένης Διαχειριστικής Αποκέντρωσης της Εφαρμογής). Το σύστημα EDIS προβλέπει την πλήρη αποκέντρωση της κοινοτικής βοήθειας, πράγμα που σημαίνει ότι η διαχείριση των προενταξιακών κονδυλίων της ΕΕ ανατίθεται στις διοικήσεις των υποψήφιων

---

² Εκτός αν το Εθνικό Ταμείο ενεργεί ως οργανισμός πληρωμών εξ ονόματος του οργανισμού εφαρμογής
³ Το άρθρο 12 του κανονισμού συντονισμού παρέχει τη νομική βάση προκειμένου «η Επιτροπή να μπορεί να παρεκκλίνει από την απαίτηση της εκ των προτέρων έγκρισης της επιλογής των έργων, της προκήρυξης και της σύναψης συμβάσεων από τις υποψήφιες χώρες»

⁴ Όπως και η αποκέντρωση στην Κεντρική Μονάδα Χρηματοδότησης και Ανάθεσης Συμβάσεων των περισσότερων από το υπόλοιπα προγράμματα CARDS

χωρών, ενώ η Επιτροπή δεν ασκεί κανένα συστηματικό εκ των προτέρων έλεγχο των επιμέρους πράξεων, αλλά περιορίζεται στον εκ των υστέρων έλεγχο, διατηρώντας ταυτόχρονα την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού.

Για την ανάθεση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης του συστήματος DIS και EDIS απαιτείται από κάθε υποψήφια χώρα να θεσπίσει τα σχετικά συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που θα εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο από τον Εθνικό Διατάκτη. Εφόσον πληρούνται οι όροι αυτοί, η Επιτροπή πραγματοποιεί τον έλεγχο συμμόρφωσης, προτού λάβει την απόφαση για την ανάθεση της διαχείρισης της κοινοτικής βοήθειας.

Ενώ το Phare και το ISPA εξακολούθησαν να υλοποιούνται μέσω του DIS, το 2005, στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία, σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά τη μετάβαση στο EDIS με βάση τον κανονισμό συντονισμού, με στόχο τη διαπίστευση του EDIS το καλοκαίρι του 2006. Για το Phare και το ISPA, η μετάβαση στο EDIS πραγματοποιείται σε 4 στάδια, τα οποία περιγράφονται στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής «Προετοιμασία για εκτεταμένη αποκέντρωση» και στο έγγραφο «Χάρτης πορείας του EDIS για τα προγράμματα ISPA και Phare». Ο χάρτης πορείας καθορίζει τα στάδια της διαδικασίας που οδηγούν στη λήψη απόφασης σχετικά με το EDIS. Τα στάδια 1 έως 3 αποτελούν αρμοδιότητα των υποψηφίων χωρών και περιλαμβάνουν την αξιολόγηση ελλείψεων, την κάλυψη ελλείψεων και την αξιολόγηση συμμόρφωσης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Το τέταρτο στάδιο συνίσταται στην προετοιμασία της απόφασης της Επιτροπής και αποτελεί αρμοδιότητα της Επιτροπής. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται έπειτα από εμπειριστατωμένη εξέταση, στην οποία περιλαμβάνεται και επιτόπου έλεγχος, των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που περιγράφονται στην αίτηση EDIS, που υπέβαλε στην Επιτροπή ο Εθνικός Διατάκτης.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το EDIS, βλ. παράρτημα 1.2

3. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

3.1. PHARE

Η εκτέλεση των προγραμμάτων Phare υπόκειται σε συστηματική διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης. Η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης (ΚΕΠ) για κάθε χώρα επικουρείται από τομεακές υποεπιτροπές παρακολούθησης (ΤΥΕΕΠ), οι οποίες συνεδριάζουν δύο φορές το χρόνο.

Στα νέα κράτη μέλη, το σύστημα της ΚΕΠ διέπεται από αναθεωρημένη εντολή για τη ΚΕΠ που άρχισε να ισχύει το Μάιο του 2004, με βασικό στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της άσκησης εποπτείας και παρακολούθησης καθώς και της σχετικής υποχρέωσης για υποβολή εκθέσεων προς την Επιτροπή. Κατά συνέπεια, το 2005, όλα τα νέα κράτη υπέβαλαν στην ΚΕΠ τις εκθέσεις τους σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής της βοήθειας Phare, οι οποίες εδραίωσαν τα συμπεράσματα των εκθέσεων ενδιάμεσης αξιολόγησης και παρακολούθησης καθώς και τις οικονομικές εκθέσεις. Στη Βουλγαρία και Ρουμανία, το σύστημα ΚΕΠ/ΤΥΕΕΠ εφαρμόζεται ήδη από το 2001. Στην Κροατία, το σύστημα ΚΕΠ/ΤΥΕΕΠ δοκιμάστηκε πειραματικά το 2005 και οι συνεδριάσεις αφορούσαν αποκεντρωμένα προγράμματα CARDS.

Το σύστημα παρακολούθησης και ενδιάμεσης αξιολόγησης συνεπάγεται μεταγενέστερη αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων παρακολούθησης και ενδιάμεσης αξιολόγησης στις υποψήφιες χώρες, από κοινού με τις διαπιστεύσεις των συστημάτων DIS και EDIS. Το 2005, όλα τα νέα κράτη μέλη είχαν δημιουργήσει αποκεντρωμένα συστήματα παρακολούθησης και

ενδιάμεσης αξιολόγησης. Στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία, ενώ έγινε η αποκέντρωση του συστήματος παρακολούθησης το 2001, δεν συνέβη το ίδιο και για την ενδιάμεση αξιολόγηση. Για να προετοιμαστούν για την αποκέντρωση του συστήματος ενδιάμεσης αξιολόγησης, και οι δύο χώρες είχαν αρχίσει το 2005 να καταρτίζουν το σχέδιο δράσης τους για την αποκεντρωμένη ενδιάμεση αξιολόγηση και παρακολούθηση. Η Κροατία άρχισε να προετοιμάζεται για την αποκέντρωση του συστήματος παρακολούθησης.

Το 2005, το συγκεντρωτικό σύστημα ενδιάμεσης αξιολόγησης της ΓΔ Διεύρυνσης παράγαγε 27 εθνικές, τομεακές, ad-hoc ή θεματικές εκθέσεις για τη βοήθεια του Phare στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Τα βασικά μηνύματα που προκύπτουν από τις εκθέσεις αυτές είναι τα εξής:

- οι στόχοι είναι πολύ φιλόδοξοι/απροσδιόριστοι/ασαφείς και χρειάζεται να επαναδιατυπωθούν για να γίνουν λειτουργικοί,
- υπάρχει ανεπαρκής ικανότητα και η προετοιμασία για το σχεδιασμό πολυετούς προγραμματισμού/δελτίου του έργου είναι ανεπαρκής,
- η αποτελεσματικότητα του πολυετούς προγραμματισμού μειώνεται λόγω των διαδοχικών καθυστερήσεων στην εφαρμογή,
- η βιωσιμότητα κινδυνεύει λόγω περιορισμένης θεσμικής ικανότητας απορρόφησης καθώς και λόγω έλλειψης προόδου στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης,
- το Phare είχε μέχρι στιγμής περιορισμένα αποτελέσματα, όσον αφορά την προετοιμασία δικαιούχων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία,
- η αποτελεσματικότητα των αδελφοποιήσεων είναι συνολικά ικανοποιητική.

3.2. ISPA

Όλα τα έργα ISPA διέπονται από τις διατάξεις του κανονισμού ISPA και της χρηματοδοτικής συμφωνίας όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Η πρόοδος εφαρμογής τους επανεξετάζεται συστηματικά δύο φορές ετησίως και περιοδικά από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, ιδίως στο πλαίσιο των επιτροπών παρακολούθησης.

Απαιτήσεις σχετικές με την *εκ των υστέρων αξιολόγηση* προβλέπονται στο τμήμα XIII του παραρτήματος του χρηματοδοτικού μνημονίου, το οποίο συνάπτεται για κάθε έργο μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας στο πλαίσιο του ISPA. Στο τμήμα αυτό επισημαίνεται ότι μετά από την ολοκλήρωση του έργου, η Επιτροπή και οι δικαιούχοι χώρες αξιολογούν τον αντίκτυπο του έργου και τον τρόπο με τον οποίο έχει υλοποιηθεί. Δεδομένου ότι δεν έχει ολοκληρωθεί κανένα έργο μέχρι το τέλος του 2005, δεν ξεκίνησε η εκ των υστέρων αξιολόγηση για το έτος αυτό.

3.3. SAPARD

Η εφαρμογή των προγραμμάτων SAPARD διέπεται από τις διατάξεις των «πολυετών χρηματοδοτικών συμφωνιών» όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Το 2004, κάθε επιτροπή παρακολούθησης συνήλθε τουλάχιστον μία φορά. Η Επιτροπή συνέχισε τη στενή συνεργασία της με τις δικαιούχους χώρες για την προσαρμογή και τη λειτουργία των συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης. Οι 14 συνεδριάσεις της επιτροπής παρακολούθησης που πραγματοποιήθηκαν το 2005 πρόσφεραν μια πολύτιμη ευκαιρία για να συζητηθούν και να αποφασιστούν τα ακόλουθα θέματα: (i) παρακολούθηση της εφαρμογής

των προγραμμάτων (ii) έγκριση των απαραίτητων τροποποιήσεων όσον αφορά το κλείσιμο του προγράμματος και τη βελτίωση της ικανότητας απορρόφησης των προγραμμάτων (BG, RO) καθώς και (iii) έγκριση των ετήσιων εκθέσεων για την πρόοδο που επετεύχθη σε σχέση με την εφαρμογή των προγραμμάτων Sapard, πριν από την επίσημη υποβολή τους στην Επιτροπή.

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

4.1. Γενικά

Όπως ορίζεται στον κανονισμό συντονισμού, η Επιτροπή διασφαλίζει το στενό συντονισμό μεταξύ των τριών προενταξιακών μέσων. Ο κανονισμός καθορίζει προσεκτικά τον τομέα στον οποίο παρέχει βοήθεια το κάθε μέσο, ελαχιστοποιώντας έτσι τις πιθανές επικαλύψεις μεταξύ των διαφόρων μέσων.

Οι εταιρικές σχέσεις προσχώρησης καθορίζουν το γενικό πλαίσιο για τη χορήγηση βοήθειας στο πλαίσιο των τριών προενταξιακών μέσων. Συμπληρώνονται, στην περίπτωση του Phare, από τα Εθνικά Προγράμματα Ανάπτυξης και στην περίπτωση του ISPA, από τις εθνικές στρατηγικές για το περιβάλλον και τις μεταφορές. Τα έργα SAPARD επιλέγονται βάσει των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης 2000-2006, που προετοιμάστηκαν βάσει προγραμμάτων των υποψήφιων χωρών και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, το 2000, για κάθε μια από τις χώρες αυτές.

Η *Επιτροπή Διαχείρισης Phare* διαδραματίζει βασικό ρόλο στο γενικό συντονισμό. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού συντονισμού, η επιτροπή διαχείρισης συνδράμει την Επιτροπή για το συντονισμό των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των τριών μέσων και η Επιτροπή ενημερώνει την εν λόγω επιτροπή σχετικά με τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις που διατίθενται για κάθε χώρα και ανά προενταξιακό μέσο καθώς και για κάθε δράση που αναλαμβάνει όσον αφορά το συντονισμό με την ΕΤΕπ, με άλλα κοινοτικά μέσα και ΔΧΙ.

4.2. Συντονισμός στο εσωτερικό της Επιτροπής

Το πρόγραμμα Phare και ο συντονισμός των μέσων αποτελούν αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Διεύρυνσης, με τη βοήθεια της επιτροπής διαχείρισης Phare. Το ISPA τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και το SAPARD υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας.

Ο προγραμματισμός συντονίζεται μέσω εκτενών διϋπηρεσιακών διαβουλεύσεων. Επιπλέον, στις διάφορες συμμετέχουσες υπηρεσίες της Επιτροπής έχει συσταθεί σε επίπεδο διευθυντών μια συντονιστική επιτροπή για τα προενταξιακά μέσα. Η Επιτροπή αυτή αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην προετοιμασία του EDIS των προγραμμάτων Phare και ISPA.

Η *Επιτροπή Συντονισμού* της Επιτροπής που είναι αρμόδια για τα τρία προενταξιακά μέσα δεν συνεδρίασε επίσημα το 2005 σε επίπεδο διευθυντών, παρόλο που πραγματοποιήθηκαν αρκετές συνεδριάσεις, ιδίως, ενόψει της δημιουργίας του νέου προενταξιακού μέτρου και των σχετικών συνιστωσών του⁵.

---

⁵ Μεταξύ των 6 προτεινόμενων μέσων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων που θα πρέπει να εφαρμοστούν κατά την περίοδο 2007-2013, περιλαμβάνεται το νέο μέσο προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ). Στη συμβολή της εξωτερικής ενίσχυσης και των εσωτερικών πολιτικών, το ΜΠΒ στοχεύει να

Ένα γενικό έγγραφο για την παροχή βοήθειας, με το οποίο η Επιτροπή πληροφόρησε την επιτροπή διαχείρισης Phare για το συντονισμό της προενταξιακής ενίσχυσης το 2005 και για τη σχεδιαζόμενη βοήθεια το 2006, υποβλήθηκε στα κράτη μέλη στην επιτροπή Phare στις 19 Μαΐου 2005. Ειδικότερα, το εν λόγω έγγραφο καθόρισε την ετήσια ενδεικτική χρηματοδοτική κατανομή για κάθε χώρα σε σχέση με τα τρία μέσα και παρέσχε πληροφορίες για το συντονισμό με την ΕΤΕπ και τα ΔΧΙ, καθώς και για την πρόοδο και τις προοπτικές της αποκεντρωμένης διαχείρισης. Σε ξεχωριστή ετήσια έκθεση για το συντονισμό της προενταξιακής βοήθειας παρέχονται λεπτομερέστερα στοιχεία σχετικά με το συντονισμό των προγραμμάτων Phare, ISPA και SAPARD.

Για την αποφυγή της επανάληψης των ίδιων ενεργειών, η Επιτροπή έχει προσδιορίσει με σαφήνεια τα όρια ευθύνης του Phare και του SAPARD, με βάση τις διατάξεις του κανονισμού συντονισμού. Όσον αφορά την παρακολούθηση των έργων, ο συντονισμός διασφαλίζεται από τη μικτή επιτροπή παρακολούθησης, την οποία επικουρούν, εφόσον είναι δυνατό, οι επιτροπές παρακολούθησης του ISPA και οι σχετικές υποεπιτροπές του Phare.

4.3. Συντονισμός στις υποψήφιες χώρες

Η Επιτροπή συνιστά ένθερμα στις υποψήφιες χώρες να εντείνουν τον διϋπουργικό συντονισμό, ο οποίος αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχή μελλοντική διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων και, βραχυπρόθεσμα, για την εφαρμογή του προγράμματος Phare για την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Παρόλο που σημειώθηκε σημαντική πρόοδος, ο διϋπουργικός αυτός συντονισμός εξακολουθεί να χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση. Επειδή η αποκεντρωμένη διαχείριση είτε προβλέπεται από την αρχή (για το SAPARD) είτε θα αυξάνεται σταδιακά (για το Phare και το ISPA), πρέπει να αναπτυχθεί ανάλογα και η αρμοδιότητα της υποψήφιας χώρας για το σωστό συντονισμό των ενεργειών που λαμβάνουν προενταξιακή ενίσχυση και για την αποφυγή της επανάληψης των ίδιων ενεργειών.

Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή καλεί τις χώρες να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα με στόχο τον αποτελεσματικό και αποδοτικό συντονισμό. Η κατάσταση ελέγχου που διαβιβάστηκε στις υποψήφιες χώρες και στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής, η οποία επιτρέπει στις τελευταίες να ελέγχουν εάν ο φορέας υλοποίησης είναι ικανός να διαχειριστεί σωστά και αποτελεσματικά ένα πρόγραμμα Phare για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, προβλέπει ότι θα πρέπει να γίνει μια αξιολόγηση για να διαπιστωθεί εάν οι υφιστάμενοι συντονιστικοί μηχανισμοί είναι επαρκείς και εάν υπάρχουν οι κατάλληλοι μηχανισμοί για να διασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρξουν επικαλύψεις με άλλα κοινοτικά μέσα, όπως είναι το Phare CBC, το SAPARD και το ISPA.

διευκολύνει την είσοδο στην Ένωση υποψήφιων χωρών (Τουρκία, Κροατία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) και δυνάμει υποψήφιων χωρών. Το ΜΠΒ θα είναι ένα μέσο βασισμένο στην προσχώρηση, που θα εκπληρώνει όλες τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη διαδικασία προσχώρησης, ιδίως όσον αφορά τις προτεραιότητες, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Το ΜΠΒ θα αντικαταστήσει τα παρόντα προενταξιακά μέσα, ιδίως: το Phare του οποίου στόχος είναι να στηρίξει την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου υπό τη μορφή δημιουργίας θεσμών και των σχετικών επενδύσεων, επενδύσεων οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και διασυνοριακής συνεργασίας· το ISPA, που είναι πρόδρομος του Ταμείου Συνοχής και ασχολείται με τις υποδομές στον τομέα του περιβάλλοντος και των μεταφορών· το SAPARD, που είναι πρόδρομος των σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης και ασχολείται με το κεκτημένο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής και της Αγροτικής Ανάπτυξης· ο κανονισμός προενταξιακής στρατηγικής για την Τουρκία, που έχει τον ίδιο στόχο με το Phare· τα προγράμματα CARDS που καλύπτουν τα Δυτικά Βαλκάνια.

4.4. Συντονισμός με την ΕΤΕ και τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΔΧΙ)

Η Επιτροπή πραγματοποιεί τακτικά διαβουλεύσεις με τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΔΧΙ) και τους διμερείς χορηγούς καθόλη τη διάρκεια του κύκλου του προγράμματος, για να προσδιορίσει τις δυνατότητες κοινών δράσεων και τις συμπληρωματικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των προενταξιακών προτεραιοτήτων.

Η συνεργασία και η συγχρηματοδότηση των έργων με την ΕΤΕπ και τα άλλα ΔΧΙ, ιδίως την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), την Παγκόσμια Τράπεζα και την Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης («CEB»; σε συνεργασία με τη γερμανική «KfW»), οργανώνεται στο πλαίσιο του τροποποιημένου μνημονίου συμφωνίας της 20ής Μαΐου 2003 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των ΔΧΙ που συμμετέχουν υπέρ των χωρών της διεύρυνσης.

Στο πλαίσιο του Phare, οι δυνατότητες συγχρηματοδότησης των ΔΧΙ για έργα επενδύσεων σε εθνικό επίπεδο είναι περιορισμένες, δεδομένου ότι οι μηχανισμοί προγραμματισμού για το Phare και οι μηχανισμοί χορήγησης δανείων είναι πολύ διαφορετικοί όσον αφορά τα χρονοδιαγράμματα. Ωστόσο, διατηρείται στενή συνεργασία με τα ΔΧΙ για να διασφαλιστεί ότι προβλέπεται ένα ορθολογικό και βιώσιμο πλαίσιο που επιτρέπει τη χρηματοδότηση δανείων, όπου αυτό κρίνεται καταλληλότερο από τις κεφαλαιακές συνεισφορές, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η προσθετικότητα αυτών των δύο τρόπων χρηματοδότησης.

Όσον αφορά τα οριζόντια προγράμματα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Phare, οι δέκα χώρες Phare, έχουν επιλεγεί πριν από το 2005. Τα νέα προγράμματα που άρχισαν από το 2005 καλύπτουν μόνο 4 χώρες: τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, την Κροατία και την Τουρκία. Ο τεχνικός χαρακτήρας και η πολυκρατική προσέγγιση των διαδοχικών οριζόντιων προγραμμάτων χρηματοδοτικής διευκόλυνσης απαιτούσαν την προσφυγή σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλής εξειδίκευσης, με μακρά εμπειρία στον τομέα της διεθνούς χρηματοδότησης και ανάπτυξης των ΜΜΕ και των τοπικών διοικήσεων. Προτιμήθηκαν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με καθεστώς δημοσίου διεθνούς δικαίου, τα οποία συµμερίζονταν τις αξίες της ΕΕ, ιδίως σχετικά με τη διεύρυνση, και είχαν ανάλογους στόχους δημοσίου συμφέροντος, αντί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων του ιδιωτικού τομέα που επεδίωκαν επενδύσεις εμπορικού χαρακτήρα.

Το πρώτο πρόγραμμα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης άρχισε το 1999 με την ΕΤΑΑ. Η CEB, η οποία εφαρμόζει το πρόγραμμα σε συνεργασία με την KfW, και η ΕΤΕπ άρχισαν να συμμετέχουν στα προγράμματα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης τα επόμενα έτη. Από το 1999, η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή 23 προγράμματα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης.

- 14 προγράμματα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης των ΜΜΕ που περιλαμβάνουν συνολικά κοινοτικά κίνητρα ύψους 323 εκατ. ευρώ και πιστώσεις από τα ΔΧΙ ύψους 2.039,25 ευρώ. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2006, είχαν ήδη προδιατεθεί για την υλοποίηση σχεδίων κοινοτικά κίνητρα ύψους 267 εκατ. ευρώ.

- 9 προγράμματα χρηματοδοτικών διευκολύνσεων των τοπικών διοικήσεων που περιλαμβάνουν συνολικά κοινοτικά κίνητρα ύψους 100 εκατ. ευρώ και δανειοδοτήσεις από τα ΔΧΙ ύψους 500 εκατ. ευρώ. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2006, είχαν ήδη προδιατεθεί για την υλοποίηση σχεδίων κοινοτικά κίνητρα ύψους 37,5 εκατ. ευρώ.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης των ΜΜΕ είναι ένα πρόγραμμα πολλαπλών δικαιούχων που επιδιώκει να ενισχύσει τις ικανότητες των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών

οργανισμών (δηλαδή τραπεζών, εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης) στις δικαιούχους χώρες (νέα κράτη μέλη και υποψήφιας χώρες), να επεκτείνει και να ενισχύσει τις πράξεις χρηματοδότησής τους προς τις ΜΜΕ.

Ο μηχανισμός των προγραμμάτων χρηματοδοτικής διευκόλυνσης των τοπικών διοικήσεων είναι παρόμοιος με το μηχανισμό χρηματοδοτικής διευκόλυνσης των ΜΜΕ. Τα δάνεια και τα μέσα για τον επιμερισμό του κινδύνου από τους πόρους των ΔΧΙ συνδυάζονται με την παροχή μη επιστρεπτέων χρηματοοικονομικών κινήτρων για τους τοπικούς ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Προβλέπεται, επίσης, ότι ένα περιορισμένο μέρος τεχνικής βοήθειας για τις τοπικές διοικήσεις θα χρηματοδοτηθεί από το Phare για την ενίσχυση της πλευράς της ζήτησης των πιστωτικών αγορών των τοπικών διοικήσεων.

Η ΕΤΕπ και η Επιτροπή δημιούργησαν ένα πρόγραμμα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης στις παραμεθόριες περιοχές, όπως είχε ζητήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, και όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις παραμεθόριες περιοχές της 25^{ης} Ιουλίου 2001. Με την διευκόλυνση αυτή χρηματοδοτούνται μικρά έργα υποδομών στις τοπικές διοικήσεις των παραμεθόριων περιοχών για να προωθηθεί η ολοκλήρωσή τους με τις αντίστοιχες περιφέρειες της ΕΕ. Αποτελείται από δύο προγράμματα για έργα υποδομών στις τοπικές διοικήσεις που περιλαμβάνουν συνολικά κίνητρα ύψους 50 εκατ. ευρώ και δανειοδοτήσεις από την ΕΤΕπ ύψους 250 εκατ. ευρώ. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται μόνο με την ΕΤΕπ σε παραμεθόριες περιοχές και δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

5. ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι πιστώσεις από το PHARE, το ISPA και το SAPARD κατά το 2005 (σε εκατ. ευρώ)

	PHARE⁶	SAPARD	ISPA	ΣΥΝΟΛΟ
Βουλγαρία/Ρουμανία Οδικός χάρτης (συν Κοζλοδυ)	751.0	250.3	500.7	1502.0
Κοζλοδυ Παροπλισμός	50.0			50.0
Κροατία	80.0	NA	25.0	105.0
Σύνολο	881.0	250.3	525.7	1653.4

⁶ Τα ποσά αυτά αναφέρουν τις συνολικές πιστώσεις για κάθε προενταξιακό μέσο και έτσι περιλαμβάνονται τα εθνικά προγράμματα, τα προγράμματα CBC, το πρόγραμμα KIDS για τον πυρηνικό παροπλισμό και οι δαπάνες στήριξης καθώς και οι συνεισφορές για τα πολυκρατικά προγράμματα, ιδίως το TAIEX. Αντιπροσωπεύουν τις αρχικές πιστώσεις και δεν περιλαμβάνουν τα επιπλέον κονδύλια για τις πλημμύρες που χορηγήθηκαν στη Ρουμανία και τη Βουλγαρία κατά τη διάρκεια του έτους. Τα συμπληρωματικά αυτά ποσά ανέρχονται σε 12,3 εκατ. ευρώ για τη Βουλγαρία και σε 24 εκατ. ευρώ για τη Ρουμανία.